

۱- اگر قضیه «هر الف ب است» کاذب باشد، به ترتیب در تناقض، تداخل و تضاد چه حالتی به وجود می‌آید؟

- ① حتماً صادق است - ممکن است صادق باشد - ممکن است صادق باشد.
 ② حتماً کاذب است - ممکن است کاذب باشد - ممکن است صادق باشد.
 ③ شاید کاذب باشد - حتماً صادق است - ممکن است کاذب باشد.
 ④ شاید صادق باشد - حتماً کاذب است - ممکن است کاذب باشد.

۲- وقتی دو کلی عام و خاص را نقیض می‌کنیم .....

- ① نسبت عام و خاص تغییر نمی‌کند. ② نقیض اخص، اعم می‌شود و بالعکس. ③ نسبت بین آن دو من‌وجه می‌شود. ④ رابطه‌ی متباین شده و محال است.

۳- اگر «بعضی الف ب است» نقیض قضیه‌ای باشد عکس مستوی اصل این قضیه کدام است؟

- ① هیچ الف ب نیست ② بعضی ب الف است ③ هیچ ب الف نیست ④ عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد

۴- دو قضیه‌ای را که در نسبت متفاوت ولی در سور یکسان باشند ..... می‌نامند و متناقض قضیه‌ی «بعضی الف ب نیست»، ..... می‌باشد.

- ① متضاد - هر الف ب است. ② متناقض - بعضی الف ب نیست. ③ متضاد - هیچ الف ب نیست. ④ متناقض - بعضی الف ب است.

۵- اگر متضاد قضیه‌ای «هیچ مرغی حلال‌گوشت نیست» باشد، عکس مستوی و متناقض اصل این قضیه به ترتیب کدام یک از اقسام قضایای محصوره خواهند بود؟

- ① موجهی جزئی - موجهی کلیه ② سالبه‌ی کلیه - سالبه‌ی جزئی ③ موجهی جزئی - سالبه‌ی جزئی ④ سالبه‌ی کلیه - موجهی جزئی

۶- اگر قضیه «هیچ الف ب نیست» تضاد قضیه‌ای باشد، متداخل متناقض عکس مستوی آن قضیه می‌شود ..... و اگر قضیه به دست آمده کذب باشد، متداخل آن .....

- ① بعضی ب الف است - نمی‌توان به قطعیت گفت کاذب است یا صادق ② بعضی ب الف نیست - نمی‌توان به قطعیت گفت کاذب است یا صادق
 ③ بعضی ب الف نیست - لزوماً کاذب است ④ بعضی الف ب نیست - لزوماً صادق است

۷- اگر قضیه «هیچ الف ب نیست» کاذب باشد؛ به ترتیب صدق و کذب قضایای «برخی الف ب نیست» و «هر الف ب است» در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ① کاذب - صادق ② صادق - نامشخص ③ نامشخص - نامشخص ④ نامشخص - صادق

۸- کدام یک از گزینه‌های زیر را روی قضیه «هیچ الف ب نیست»، پیاده کنیم تا دوباره به همین قضیه برسیم؟ و در رابطه با متداخل قضیه صادق «هر ج ب است» می‌توان گفت .....

- ① متناقض متضاد متداخل این قضیه را باید به دست آوریم - قطعاً کاذب است. ② متضاد متداخل متناقض این قضیه را باید به دست آوریم. - نمی‌توان نظر قطعی داد.
 ③ متداخل متضاد متناقض این قضیه را باید به دست آوریم. - قطعاً صادق است. ④ متناقض متداخل متضاد این قضیه را باید به دست آوریم. - قطعاً صادق است.

۹- دو قضیه‌ای که در صدق و کذب با هم جمع نمی‌شوند، موصوف به چه وصفی‌اند و عبارت «اثبات شیء نفی ماعدا نمی‌کند» در کدام مبحث منطقی مصداق پیدا می‌کند؟

- ① متضادین - عکس سالبه‌ی کلیه که سالبه‌ی کلیه است ② متناقضان - عکس موجهی کلیه که موجهی کلیه است
 ③ متناقضان - عکس موجهی کلیه که موجهی جزئی است ④ متضادین - عکس سالبه‌ی جزئی که سالبه‌ی جزئی است

۱۰- کدام یک از عکس محصورات چهار گانه نادرست است؟

- ① سالبه‌ی جزئی ← سالبه‌ی جزئی ② سالبه‌ی کلیه ← سالبه‌ی کلیه
 ③ موجهی جزئی ← موجهی جزئی ④ موجهی کلیه ← موجهی کلیه

۱۱- کدام بیان در مورد دو قضیه‌ی متضاد صحیح نیست؟

- ① کذب دو قضیه محال است. ② صدق دو قضیه محال است.
 ③ می‌تواند یکی صادق باشد و دیگری کاذب ④ می‌تواند یکی موجهی کلیه باشد و دیگری سالبه‌ی کلیه

۱۲- در عکس چه چیزی باید به حال خود باقی بماند؟

- ① کم - موضوع   ② کم - صدق   ③ کیف - موضوع   ④ کیف - صدق

۱۳- نقیض قضیه‌ی «بعضی کودکان گوشه گیر نیستند» کدام قضیه است؟

- ① موجهی جزئیه   ② موجهی کلیه   ③ سالبه‌ی جزئیه   ④ سالبه‌ی کلیه

۱۴- اگر گفته شود: «در منطق، آن عکسی معتبر است که همیشه صادق باشد» با این معیار، عکس کدام قضیه از مسورات، مردود اعلام می‌شود و عکس سالبه‌ی کلیه و موجهی کلیه به ترتیب، کدام است؟

- ① موجهی جزئیه - سالبه‌ی جزئیه - موجهی کلیه   ② موجهی جزئیه - سالبه‌ی کلیه - موجهی کلیه
③ سالبه‌ی جزئیه - سالبه‌ی جزئیه - موجهی جزئیه   ④ سالبه‌ی جزئیه - سالبه‌ی کلیه - موجهی جزئیه

۱۵- عکس قضیه‌ی «هیچ انسان مسلمانی مشرک نیست» کدام است؟

- ① بعضی مشرک‌ها انسان مسلمان هستند   ② بعضی مشرک‌ها انسان مسلمان نیستند
③ هر مشرکی انسان مسلمان است   ④ هیچ مشرکی انسان مسلمان نیست

۱۶- میان کدام یک از قضایای زیر نسبت «تداخل» وجود دارد؟

- ① هر انسانی حیوان است، هیچ انسانی حیوان نیست.   ② هر حساسی حیوان است، بعضی حساس‌ها حیوان هستند.
③ بعضی گل‌ها سرخ هستند، بعضی گل‌ها سرخ نیستند.   ④ هیچ انسانی مهندس نیست، بعضی انسان‌ها مهندس هستند.

۱۷- عکس مستوی نتیجه‌ی قیاس «بعضی گدایان ثروتمند هستند، هیچ ثروتمندی مستحق صدقه نیست» کدام یک از محصورات چهارگانه است؟

- ① ندارد   ② موجه کلیه   ③ سالبه کلیه   ④ سالبه جزئیه

۱۸- در کدام یک از گزینه‌های زیر بین دو قضیه رابطه‌ی «عکس مستوی» برقرار است؟

- ① هر لباسی سفید است، بعضی سفیدها لباس نیستند.   ② هر دانشجویی دیپلمه است، بعضی دیپلمه‌ها دانشجو هستند.
③ حامد ورزشکار مبتدی‌ای است، حامد ورزشکار مبتدی‌ای نیست.   ④ هیچ انسانی سنگ نیست، هر سنگی انسان هست.

۱۹- آن‌جا که فقط اختلاف در «کیف» برای تحقق تناقض، کفایت کند، زمانی است که قضیه ..... باشد و نقیض سالبه‌ی جزئیه و موجهی کلیه به ترتیب ..... و ..... [است]. (با تغییر)

- ① شخصی - سالبه‌ی کلیه - موجهی جزئیه   ② محصوره - سالبه‌ی کلیه - موجهی جزئیه
③ شخصی - موجهی کلیه - سالبه‌ی جزئیه   ④ محصوره - موجهی کلیه - سالبه‌ی جزئیه

۲۰- عکس مستوی قضیه‌ی «بعضی حیوانات سیاه نیستند» که یک قضیه‌ی سالبه‌ی جزئیه است، صادق است یا کاذب و عکس مستوی قضیه‌ی «هر ایرانی آسیایی است» و عکس مستوی قضیه‌ی «هیچ مهره‌داری حشره نیست»، به ترتیب، موصوف به چه وصفی است؟

- ① صادق - سالبه‌ی جزئیه - موجهی جزئیه   ② صادق - موجهی جزئیه - سالبه‌ی کلیه
③ کاذب - موجهی جزئیه - سالبه‌ی کلیه   ④ کاذب - سالبه‌ی جزئیه - موجهی جزئیه

۲۱- هر گاه در یکی از محصورات، عکس مستوی گاهی درست باشد و گاهی نادرست، ..... .

- ① باید از موارد نادرست آن صرف نظر کرد.   ② به این معنی است که آن محصوره عکس لازم‌الصدق ندارد.
③ عکس نقیض آن هم همین‌طور خواهد بود.   ④ درستی عکس بر اساس محتوا در نظر گرفته می‌شود.

۲۲- دو قضیه‌ی «محال در جمع دو نسبت و ممکن در رفع آن دو» و دو قضیه‌ی «محال در جمع دو نسبت و رفع آن دو»، به ترتیب، موصوف به ..... و ..... می‌باشند.

- ① متناقض - متضاد   ② متضاد - متقابل   ③ متضاد - متناقض   ④ متقابل - متناقض

۲۳- چنانچه قضیه‌ی «هر الف ب است» نادرست باشد، ارزش «متضاد» و «متداخل» آن به ترتیب کدام است؟

- ① درست - نادرست   ② نامعلوم - نادرست   ③ نامعلوم - نامعلوم   ④ درست - نامعلوم

۲۴- هر گاه گفته شود «هر عالمی پرهیزگار است؛ بعضی عالمان پرهیزگار نیستند» و هر گاه گفته شود «هر فلزی هادی الکتریسیته است؛ هیچ فلزی هادی الکتریسیته نیست.» و هر گاه گفته شود: «بعضی ایرانیان مسلمانند؛ بعضی مسلمانان ایرانی‌اند.» به ترتیب کدام یک از عناوین ذیل مطرح شده است؟
 ① عکس مستوی - تضاد - تناقض   ② تناقض - تضاد - عکس مستوی   ③ تضاد - تناقض - عکس مستوی   ④ تناقض - عکس مستوی - تضاد

۲۵- هر گاه در یکی از محصورات، عکس مستوی گاهی درست باشد و گاهی نادرست.....

- ① باید از موارد نادرست آن صرف نظر کرد.   ② به این معنی است که آن محصوره عکس لازم‌الصدق ندارد.
 ③ عکس نقیض آن هم همین طور خواهد بود.   ④ درستی عکس براساس محتوا در نظر گرفته می‌شود.

۲۶- در مبحث عکس، چه چیزی بررسی می‌شود و کدام موارد باید جابجا شوند تا عکس ساخته شود؟

- ① رابطه‌ی یک قضیه با عکس خودش - محمول و نسبت   ② مقایسه‌ی دو قضیه با هم - موضوع و محمول
 ③ رابطه‌ی یک قضیه با عکس خودش - موضوع و محمول   ④ مقایسه‌ی دو قضیه با هم - موضوع - نسبت

۲۷- در کدام نوع تقابل است که اجتماع و ارتفاع هر دو محال است، یعنی محال است که هر دو قضیه درست یا هر دو غلط باشند و مثال آن کدام است؟

- ① تضاد - هر ایرانی مسلمان است؛ هیچ ایرانی مسلمان نیست.   ② تناقض - هر ایرانی مسلمان است؛ هیچ ایرانی مسلمان نیست.
 ③ تناقض - این دانش آموز منضبط است؛ این دانش آموز منضبط نیست.   ④ تضاد - این دانش آموز منضبط است؛ این دانش آموز منضبط نیست.

۲۸- در مورد تقابل تضاد نمی‌توان گفت که.....

- ① اگر قضیه‌ی اصلی درست باشد، متضاد آن حتماً غلط است.   ② اگر قضیه‌ی اصلی غلط باشد، متضاد آن به لحاظ صدق و کذب مجهول است.
 ③ جمع دو ضد محال است، ولی رفع آن دو محال نیست.   ④ اگر قضیه‌ی اصلی موجهی جزئی باشد، متضاد آن حتماً سالبی جزئی خواهد بود.

۲۹- هر گاه بدانیم که قضیه‌ی «هیچ الف غیر ب نیست» صادق است، در مورد صدق و کذب قضایای «هر الف غیر ب است»، «بعضی الف غیر ب است» و «بعضی ب الف است» به ترتیب می‌توان گفت:.....

- ① کاذب است - صادق است - صادق است   ② کاذب است - کاذب است - صادق است
 ③ قابل تشخیص نیست - صادق است - کاذب است   ④ کاذب است - صادق است - قابل تشخیص نیست

۳۰- اگر قضیه‌ی هر الف ب است، صادق باشد، نقیض آن چیست؟ و به لحاظ صدق و کذب چگونه است؟

- ① بعضی الف ب نیست. - کاذب   ② بعضی الف ب است. - کاذب   ③ بعضی الف ب نیست. - صادق   ④ بعضی الف ب است. - صادق

۳۱- آن جا که دو قضیه در موضوع و محمول، یکی باشند و در «سور» متفاوت و در «نسبت» یکسان، کدام مورد ترسیم می‌شود؟

- ① تضاد   ② تداخل   ③ تناقض   ④ تداخل تحت تضاد

۳۲- اگر قضیه‌ای درست باشد ..... آن غلط است و برعکس و بین قضایای هر جوینده‌ای یابنده است و ..... حالت تناقض برقرار است.

- ① متضاد - بعضی جوینده‌ها یابنده هستند.   ② نقیض - بعضی جوینده‌ها یابنده نیستند.
 ③ نقیض - هر یابنده‌ای جوینده است.   ④ متضاد - بعضی جوینده‌ها یابنده نیستند.

۳۳- اگر قسمت اول همه‌ی گزینه‌ها صادق باشد، قسمت دوم کدام یک الزاماً صادق است؟

- ① بعضی الف ب نیست. ← هیچ الف ب نیست.   ② هر الف ب است. ← هیچ الف ب نیست.
 ③ هر الف ب است. ← بعضی الف ب است.   ④ بعضی الف ب است. ← هیچ الف ب نیست.

۳۴- اگر قضیه‌ی زیر صادق باشد، تعیین کنید کدام گزینه در مورد آن صحیح است؟

«هیچ درختی دارای خزان نیست»

- ① بعضی درخت‌ها دارای خزان نیستند: کاذب   ② بعضی درخت‌ها دارای خزان هستند: کاذب
 ③ بعضی درخت‌ها دارای خزان هستند: صادق   ④ هر درختی دارای خزان است: صادق

۳۵- متداخل متناقض قضیه‌ی صادق زیر کدام است و قضیه‌ی متناقض به لحاظ صدق و کذب چگونه است؟

«بعضی حیوانات، تخم گذارند.»

- ① بعضی حیوانات، تخم گذار نیستند - کاذب   ② تمام حیوانات، تخم گذار هستند - صادق
 ③ بعضی حیوانات، تخم گذار نیستند - صادق   ④ هیچ حیوانی، تخم گذار نیست - کاذب

۳۶ - کدام عبارت دربارهٔ رابطهٔ «تضاد» نادرست است؟

- ① رابطهٔ تضاد میان قضایای موجبهٔ کلی و سالبهٔ کلی برقرار است.
② با تغییر در کمیت قضیهٔ کلی، رابطهٔ «تضاد» به دست می‌آید.
③ از صدق یک قضیهٔ به صورت قطعی به کذب قضیهٔ متضاد نمی‌رسیم.
④ از کذب قضیهٔ کلی به صورت قطعی به صدق قضیهٔ متضاد نمی‌رسیم.

abadgaran.edu.ir